
Statut UK zakládá principy akademického života i důvody existence univerzity

Statut UK zakládá principy akademického života i důvody existence univerzity

My, členové akademického senátu,
vyjadřující vůli akademické obce Univerzity Karlovy,
vycházející z historických tradic tohoto nejstaršího vysokého učení ve střední Evropě,
vědomi si významu této univerzity pro rozvoj lidského poznání,
vzdělanosti a kultury a jejího poslání sloužit pravdě a rozvíjet ideály lidství,
usilující o prohloubení idejí univerzity jakožto společenství, ve kterém jsou vzájemné vztahy členů
určovány autoritou duchovní, nikoli mocí, ve kterém jsou zachovávány principy akademických
svobod jako nutný základ existence akademické obce a její činnosti vědecké i učitelské,
majíce na zřeteli prohloubení samosprávného a autonomního charakteru
univerzity, jakož i její nezávislosti na mocenských či politických strukturách,
naplnění snahou umožnit přístup ke vzdělání všem, kdož po něm touží,
hlásíce se k myšlence celosvětové spolupráce univerzit nejen jako základu mezinárodního vědeckého
výzkumu, ale především jako předpokladu výchovy nových generací k porozumění a toleranci,
naplňující odkaz těch, kdož za tyto ideály obětovali svou svobodu či životy
a vedení snahou zaujmout v rodině svobodných univerzit místo, které Univerzitě Karlově odedávna náleží,
přijali jsme tento

s t a t u t

S cílem připomenout si přijetí klíčového dokumentu, jímž Univerzita Karlova řídí svou činnost, a ocenit ty, kteří se na jeho přípravě a dalším vedení univerzity intenzivně podíleli, se 21. ledna ve Velké aule Karolina sešel Akademický senát UK. Nejvyšší orgán univerzity na svém zasedání oslavil 20. výročí přijetí Statutu UK. Jak při slavnostním zahájení uvedl **Prof. RNDr. Jan Hála, DrSc., předseda AS UK**, na práci senátu se za tu dobu podílelo několik set akademických funkcionářů. „Z nich 120 nejaktivnějších chceme dnes ocenit pamětním listem a kopií základací listiny Univerzity Karlovy.“

projev Prof. RNDr. Jana Hály, DrSc., předsedy AS UK

Statut Univerzity Karlovy v Praze byl schválen Akademickým senátem UK dne 19. prosince 1990, nabyl účinnosti dne 1. ledna 1991. Na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR byl zaregistrován dne 23. dubna 1991. ([úplné znění Statutu UK ze dne 23. dubna 1991](#))

K mravenčí a neobyčejně náročné práci při přípravě nového znění Statutu UK se ve svém projevu vrátil **prof. Ivan Wilhelm, emeritní předseda AS a rektor UK** :

„Práce na znění statutu zcela dominovaly počátkům činnosti AS UK. Pomínu-li množství hodin, strávených přípravnými pracemi v různých pracovních orgánech AS a UK, lze ze zápisů a záznamů zasedání pléna AS UK doloženě tvrdit, že otázkám znění samotného Statutu UK bylo věnováno celkem šest zasedání a finální text byl přijat AS dne 19. 12. 1990 jako vánoční dárek UK. Důležitou skutečností však zůstává fakt, že právě v preambuli Statutu jsou založeny všechny principy našeho akademického života i důvody existence univerzity. To je potřeba nejen čas od času si připomínat, ale mít neustále na zřeteli a tyto principy zcela vědomě každodenně ctít a plnit. Je permanentní povinností každého akademického občana pečovat o zachovávání těchto principů jakožto nezbytných atributů akademického života.“

Projev prof. Ivana Wilhelma, emeritního předsedy AS a rektora UK v plném znění

Historické souvislosti významu Statutu jak v době před 20 lety, tak v celém minulém století v Čechách i v evropském prostoru vyzdvihl ve slavnostním projevu **PhDr. Michal Svatoš, CSc., předseda komise pro přípravu Statutu UK v roce 1990:**

„Jestliže na tomto místě po více než dvaceti letech života ve svobodné společnosti vypočítávám dnes samozřejmé premisy univerzitní autonomie, mějme, prosím, na paměti, že roku 1990 šlo o myšlenky, jejichž prosazení nebylo samozřejmou věcí. Kdybych se měl pokusit shrnout výklad o prvním listopadovém statutu Univerzity Karlovy, nenacházím nic výstižnějšího, než dobovou parolu o „návratu do Evropy“. Statut z roku 1990 nebyl pouhým návratem do minulosti, nebyl ani objevováním něčeho nového nebo hledáním „třetí cesty“. Se vši pokorou hledal návrat tam, kam tato univerzita staletí patřila. Byl návratem k tomu, co bylo u nás dříve obvyklé, a co šťastnější země nikdy neztratily, byl zkrátka návratem k normálnímu životu“.

projev PhDr. Michala Svatoše, CSc.

Současnému i budoucímu stavu univerzity, jejíž svobodný rozvoj odstartoval zmíněný Statut, se ve svém vystoupení věnoval r **ektor Univerzity Karlovy J. M. prof. Václav Hampl.**

celé znění projevu J. M. rektora prof. Václava Hampla

V den konání slavnostního shromáždění byl schválen Dlouhodobý záměr rozvoje Univerzity Karlovy na roky 2011 - 2015 reagující na důležité změny ve společnosti, zejména pak ve světě vysokoškolského vzdělávání, vědy a výzkumu, který posiluje zaměření činnosti UK na oblast vědy a výzkumu.

U příležitosti tohoto výjimečného zasedání připravil tajemník AK UK Mgr. Daniel Feranc v reprezentačních prostorách Karolina výstavu věnovanou výhradně tomuto dokumentu a práci Akademického senátu UK. V šesti vitrínách jsou k vidění například Delegační lístky, struktura AS UK se jmény současných funkcionářů, ale i rozpis účasti členů AS UK na zasedáních v letech 1990 – 2010 podle jednotlivých fakult. K nejvýznamnějším exponátům patří „První statut pražské univerzity schválený kancléřem univerzity a arcibiskupem pražským Arnoštem z Pardubic dne 10. dubna 1360“ (Archiv UK) nebo „Návrh části provizorního Statutu UK schválený Akademickou radou univerzity dne 12. ledna 1990.“

